

Hladná neha

(Lazurová, A.: Hladná neha. Bratislava: Galerie Miro a Nebojsa 2008. 117 s., ISBN 978-80-904239-0-9)

Katarína Bieleková, Filozofická fakulta PU, bielekova@azet.sk

Mladá talentovaná autorka **Anna Lazurová** nám do moderného „bežiaceho“ sveta prináša hladkajúcu poéziu nútiacu postáť chvíľu v myšlienkach vlastného bytia a prežívania. Formálne krátke, no obsahovo bohaté básne nie sú len náhodným produktom vrcholiacim v sémanticky naplnenej zbierke, ale predstavujú autorkino vyústenie niekoľkonásobného víťazstva Gerbócovej literárnej Sniny v kategórii poézie. Cit pre morálne hodnoty vyjadrené krásou kníh ju viedol ku štúdiu slovenského jazyka a literatúry v kombinácii s etickou výchovou, čo prispelo k hlbšiemu hľadaniu všetkého, čo ukrýva slovo. Poetka sa toto nachádzanie pokúša transformovať do svojho videnia, a následne nám predostiera svoj debut, svoju **Hladnú nehu**, ktorú s vďakou Bohu venuje rodičom, bratovi, Láске a pamiatke Rudolfa Čižmárika, ktorý vydanie tejto knihy už, žiaľ, nestihol. A tak sa editorom tohto vydareného dielka stáva Peter Štrelinger (s. 5), ktorý v úvode vyprevádza „do života krehké verše Anny Lazurovej s pocitom, že poézia už dávno nezažila takýto nádherný sviatok“. Autorku pripodobňuje k Maši Haľamovej, pretože i ona „nemrhá zbytočne slovami, jej básne majú presný tvar, kam by sme už ťažko vopchali nejaké slovo, či nebodaj myšlienku. No akú hlbokú pravdu a skúsenosť z jej poézii cítiť...!?“ (ibid.).

A nielen to. Hľadanie...a túžba. Obsah týchto slov naplňa Anna Lazurová vo všetkých aspektoch. Autorka však tieto posolstvá nepredostiera prvoplánovo, či, nebodaj, gýčovo; skromne a stroho pracuje s básnickou skratkou, pretože „vie odhadnúť silu i slabosť slov, ktoré by ľahko mohli sklznúť do sentimentality“ (Čižmárik In: Hladná neha, s. 124). Z básní Anny Lazurovej plynie akási ľahkosť, prirodzené komunikačné vyjadrenie bez rýmov; ako sama píše: „Viazže ma verš, aj keď je voľný. / Je mi tesný tento korzet slov. / Nedá sa z neho vyšnurovať / moje priznanie“ (s. 56), no naplnený množstvom obrazov, ktoré však čitateľ nevníma ako bariéry, ale ako výstižné pomenovanie prežívaného. Percipientom predkladá personifikácie, aktualizované metafory, metonymie, prirovnania až alegórie, ktoré vrcholia často prekvapujúcim záverom: „Začalo sa to snom. Boli sme v ňom my a bledý tieň. / Za svadobným stolom nechýbalo nič, len nevesta nemala biele šaty / a miesto Bartholdyho pochodu znel marš potupného smiechu, keď z rámu vypadli van Goghove slnečnice“ (s. 8).

Poézia Anny Lazurovej je nasýtená človekom, hľadaním jeho „nekončiacej“ podstaty, ktorá vyviera z najvnútornejších pocitov túžiacich po ustavičnom procese zdokonaľovania vo vnímaní naplňajúcich vzťahov. Tie predostiera ako najvyššie ideály života, hoci ich realizácia nemusí korešpondovať s fikciou dokonalosti: „Prelož svoju lož z môjho jazyka do jazyka ona / a pohľad pohladený tichom za sebou zatvorí ústa“ (116). Mladá autorka však nerezignuje, ustavične pátra a „precituje“. Z básní nezaváňa potreba nájdania ako nevyhnutnej súčasti duševného sveta, ale tendencia vyrozprávať sa zo svojho prežívania každodenných „vždy sa tak zamotám do tvojich viet, / že nevystúpim ani na konečnej / a donekonečna blúdím po perónoch našich stretnutí“ (s. 96), i nekaždodenných pocitov: „Aký úzky je most medzi životom a smrťou a aká hlboká priepasť, z ktorej niet cesty späť. / Aká krehká je pavučina života a akú silu dokáže vyvolať. / Navždy si budem pamätať tvoju malú rúčku v mojej / a ďakovať Bohu, že si nespadol späť, keď si sa po druhý raz narodil“ (s. 76). Tým najpevnejším ohnivkom však zostáva láska, ktorá sa opiera o všetky svoje pozitívne i negatívne odnože tak, že napokon vždy vyhráva – v radosti, i v smútku.

Nálada Hladnej nehy dokáže nenútene preniknúť do stáleho čitateľského repertoáru, pretože nežné gnómické pocity sú blízke mladému i starému, mužskému i ženskému, celému antonymickému radu, spomedzi ktorého sa stal krstným otcom tejto brilantnej výpovede (hľadajúc jedno najvýstižnejšie slovo) estét Juraj Jakubisko. Umeleckú hodnotu knihy dotvárajú aj grafické ilustrácie Nade Rappensbergerovej a český variant básní pod vedením Zdenky Povolnej.

Do rúk sa nám dostáva kniha, ktorá zaváňa čistotou citu. A teší nás, že tento cit sa naplnil a Hladná neha už nie je hladná. „Privydala“ si priezvisko, a tak dúfame, že nám Anna Timková – Lazurová pod vplyvom nových životných námetov čoskoro predostrie ďalšiu básnickú zbierku.